

(המשך מעמוד 33)

כצורה שלא תמצא חן בעיני מנחם בגין ו־ אריאל שרון.

הדילמה הסורית

אם הסתיימה המלחמה באש"ף בלבנון בתוצאות בלתי־ברורות, ללא ניצחון של ממש, הרי נוצר מצב דומה גם במלחמה באוייב השני — הסורי. עם תום המצור על בירות, עמדה לפני

הכמותי הפשוט. כמה כוחות הושקעו כדי להשיג אילו יעדים?

מבחינה זו, אין דומה למלחמת־הלבנון בתולדות ישראל, ויתכן כי אין דומה לה בתולדות המלחמות המודרניות.

הושקע כוח אדיר כדי להשיג מטרות זעיר רות, במלחמה שנמשכה 11 שבועות — וגם מטרות אלה הושגו רק בחלקו הקטן.

מול צה"ל עמד במלחמת־הלבנון צבא פלסטיני שלא מנה אלא כ־10 אלפים איש, ושלא הפעיל שום נשק כבד, וחלק של הצבא הסורי, שלא קיבל שום עזרה משום כוח ערבי אחר.

מול כוח זעיר זה הפעיל אריאל שרון את צבא־ היבשה הרביעי בכוחו בעולם, יחד עם חיל־האוויר המשובח ביותר בשמי תבל, שנהנה משליטה מוחלטת

חזיון אורקולי: פצצות־תאורה של צה"ל מאירות את בירות המערבית החשוכה

באוויר, ואת חיליהם, שלא היו לו שום יריבים על פני המים.

קשה להעלות על הדעת את הדיספרופורציה של הכוחות משני הצדדים, ואי־אפשר לדק להגדיר אותה כמיספרים. לא היה זה יחס של 1 ל־100, וגם לא של 1 ל־1000, כי אי־אפשר למדוד את השליטה המוחלטת באוויר ובים, ואת העדיפות הכבירה בטנקים ובתותחים.

לפי הפירסומים הזרים, הפעיל צה"ל בלבנון כוח אשר מנה בין 100 אלף ל־200 אלף חיילים.

כדי לתת מושג על מלחמת־הלבנון: צה"ל הפעיל בלבנון יותר טנקים מאשר ביוסיה־שיא של מלחמת יום־הכיפורים, כאשר עמד צה"ל מול המאסות של השיריון המצרי והסורי גם יחד.

אריאל שרון ומנחם בגין כרירה קשה כחזית זו. גם בהם היו יושבים על "קרניה של ריזמה". הסורים מחזיקים עתה במרחב המתקרב למחצית שיטחה של לבנון. על הממשלה לבחור בין שתי אפשרויות: פתיחת מלחמה חדשה לגירושם, או השלמה עם ישיבתם שם.

פירוש הדבר: חזקת הלבנון בין מחצית ישראלית ומהצית סורית.

חלוקה כזאת אינה כה בלתי־סבירה, כפי שהיא נראית לאור התעמולה של שרון. הסורים נכנסו ללבנון ב־1976 על פי הזמנת הפלאנגות, בשעה שהכוחות המוסלמיים והפלסטיניים עמדו לכבוש את כל האיזור הנוצרי. הכניסה הסורית בוצעה תוך הסכמה מלאה של ממשלת רבין. באיסור האמריקאים, חיליהם הישראלי שיתף פעולה עם הצבא הסורי, והטיל מצור על חופי דרום־לבנון.

גם עתה יתכן הסדר דומה. צה"ל חיוק בחלק שלו של לבנון, שבו ישלטו להלכה בשיר אל־ג'מיל (בצפון) וסעד חדאד (בדרום). הסורים יחזיקו בחלק שלהם, בעזרת בעלי־בריתם המקומיים — המארוניים של סוליימאן פראנג'יה, המוסלמים והפלסטינים. צה"ל יאיים מקרוב על דמשק, והסורים יאימו על צה"ל.

זוהי אפשרות — אך בעיני אריאל שרון והו פיוני, כי פירוש הדבר שגם בניזרה זן תפתיים המלחמה כדי ניצחון, במצב של תיקו.

האפשרות השניה היא מלחמה נוספת. דבר זה מתאים למינו של שרון, אך יש בו סכנות רבות. אין ביטחון כי ברית־המועצות תמשיך לשבת בחיוב־ידיים לאור־ידיים, כאשר בעלת־בריתה החשובה היחידה בעולם הערבי תותקף. לא ברור גם אם האמריקאים יתנו לשרון את האור הירוק לכן. יתכן מאוד שהאמריקאים יסכימו ששרון ינסה להזיח על הסורים מכה שנייה ומחצה, כדי להחליש עוד יותר את יוקרת ברית־המועצות. אך יתכן גם שהאמריקאים מעדיפים להשאיר את שרון הנוראי" מקמל־חובלים באמתחתם, כדי להגיע להסדר אמריקאי־סורי, בתיווך הסעודים.

האפשרות השלישית — והסבירה ביותר — היא שהסורים ייצאו מלבנון בדרכ־שלום, תמורת יציאתו של צה"ל. אך לדבר הזה יהיה מחיר פוליטי. שיסכל לגמרי את מטרות שרון. כי הלבנונים יצטרכו לשלם עבור יציאת הסורים במטבע משלהם: התקרבות סורית־לבנונית, והשפעה סורית פוליטית על ממשלת־לבנון. אין הדבר יעטיש. עם חלומו של בגין: שלום ישראל־לבנוני רשמי ותלות בילעדיית של לבנון בישראל.

מלחמה כושלת

כך אי כן, בתום תשמ"ב נראות תוצאות המלחמה באור שונה לחלוטין מכפי שנראו בתום תשמ"א. כאשר פיתה אריאל שרון את תוכניתו בחוג מקורביו, מבחינה צבאית, לא היתה לאיש מקברניטי ישראל יתמנעבאיה עינה כנשהי התנאות כי מיהחמה זו.

אחד מקבריהמיה לבדיקתה של מלחמה, כדי לברר אם הסתיימה בניצחון או בכישלון, הוא קנה־המידה

כוח אדיר זה לא שבר את הגייסות הסוריים בלבנון, שהיו רק חלק מן הצבא הסורי, ולא הגיע אל כביש ביירות־דמשק במיזרח לבנון. הוא לא ניצח את הכוחות הפלסטיניים, ואלה לא הושמדו ולא נכנעו. אלא יצאו מביירות באופן מסודר, על פי הסכם שסיים את המלחמה בתיקו.

לאור עובדות אלה, ההופכות את מלחמת־הלבנון לכושלת שבכל מלחמות־ישראל עד כה, נשמעים דיברי ההתפארות העצמית של שלושת מנהיגי־המלחמה כגרו־טסקיים.

הרמטכ"ל, רפאל איתן, השמיע דבריו שהיו מתאימים יותר אילו נאמרו עליידי יצחק רבין בתום מלחמת ששת־הימים, כאשר צה"ל הקטן ניצח בכמה ימים שלושה צבאות ערביים סדירים. אך רבין הסתפק אז בנאום צנוע והומאני, שנוסח בידי מרדכי בר־און, שבלט השנה כאחד ממנהיגי שלום עכשווי.

מנחם בגין הישווה את עצמו — במרומז — ללוינסטון צ'רצ'יל, ואת מצור־ביירות, מיבצע כושל מאין כמוהו, לכיבוש ברלין בידי הצבא הסובייטי. לשיא הגיע בגין כאשר הישווה את עצמו בעקיפין לאחד מגדולי המצביאים שבכל התקופות, הניבעל איש קרתגא. בדברו על פעולת צה"ל בגיורה המיזרחית נגד הצבא הסורי

הזכיר בגין את הקרב של קאנה בשנת 216, שבו השמיד הניבעל את הצבא הרומאי בתימרון קלאסי של איגוף משני הצדדים.

המלחמה בוודאי סיפקה את ה"אגו" של מנחם בגין, נדמה לו שהשיג את מטרת חייו: הוא השיג שלום וגם ניצח במלחמה, וכך עלה על דויד בן־גוריון. אך בהשוואה למלחמת־העצמאות, שבה עמד היישוב הדל והקטן בתנאים קשים ביותר, לא היתה מלחמת־הלבנון אלא טיול צבאי שהתקלקל בדרך.

פחות מכל היתה לאריאל שרון סיבה להתפארות. הוא ניצח על מלחמה כושלת, שבה בוזבוזה העדיפות העצומה של התוקף, שהיו לו היומה וגורם ההפתעה, ושנעצר בשערי העיר בירות.

הוא ניסה להפוך על כך בדיבריהם שלוחי־רסן. בראיון שערורייתי עם העיתונאית אוריאנה פאלאצ'י (ראה מיסגרת) התפאר שרון בסוף תשמ"ב שהוא "נתן ליאסר ערפאת ולאנשיו את חייהם במתנה", והתלונן שהם כפויי־טובה. הוא חזר כמו תוכי על המילה "גירוש", כשהכוונה היתה ליציאת הפלסטינים — תוך הסכם — ובתנאי כבוד — מביירות הנוצרה.

האמת הפשוטה היא כי אריאל שרון, שהיה מפקד קרבי טוב במלחמת ששת־הימים, ומפקד־אוגדה מצויין במלחמת יום־הכיפורים, היה מצביא כושל במלחמת־הלבנון — מלחמה שהוא עצמו יזם ותיכנן אותה.

הפלוטור הגורדי

מ יחמת־הפלוטורים הסתיימה בפלוטור — הן במיגור הפלסטיני, הן במיגור הסורי, ויתכן מאוד שגם במיגור הלבנוני פנימי.

הפלוטור המפורסם ביותר בתולדות העולם הומצא ביוון העתיקה. על פי האגדה, היה ציר מרכבתו של מלך גורדיוס קשור בקשר סבך. הנבואה אמרה שמי שיצליח להתיר קשר זה, ישלוט באסיה.

אלכסנדר הגדול נענה לאתגר. הוא שלף את חרבו וחתך את הקשר הגורדי במכה אחת.

אריאל שרון ניסה לחתוך את הקשר הגורדי בלבנון במכה אחת של חרבי־צה"ל. **הוא נכשל.**

הסיום: בדגלים מתנופפים ובסדר מופתי יוצאים כוחות אש"ף מביירות באוניית־הפיוני